

по органів державної влади й зняти політичну напругу у державі для подолання економічної кризи.

Діяльність прокуратури України у сфері дотримання та захисту прав і свобод людини

Джиба В.В., слухач магістратури ННПФПСМ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Хальота А.І.*

В Україні здійснюються великомасштабні перетворення, спрямовані на зміцнення демократії і створення правової держави. Відбувається переоцінка цінностей в економічній, соціальній, управлінській, духовній та інших сферах життя суспільства. За цих умов однією з основних проблем лишається зміцнення правопорядку. Тому на перший план висуваються завдання забезпечення законності, захисту прав і законних інтересів громадян, верховенства права.

Так статтею 3 чинної Конституції України закріплено положення про визнання людини, її життя і здоров'я, честі й гідності, недоторканності й безпеки в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини визнано головним обов'язком держави.

У вирішенні зазначеного питання одне з провідних місць належить органам прокуратури. Відповідно до п. 2 ст. 4 ще чинного на сьогоднішній день Закону України «Про прокуратуру» (1991 р.), завданням прокуратури є захист від неправомірних посягань соціальних, економічних, політичних, особистих прав та свобод людини і громадянина гарантованих Конституцією, іншими законами України та міжнародними правовими актами. Таким чином можна стверджувати, що захист прав людини є одним із головних завдань прокуратури в усіх напрямках її функціонування.

Також підтвердженням цього є положення нового ЗУ «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року, що набере чинності 25 квітня 2015 року, відповідно до якого Прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому цим Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави.

Слід відзначити, що прокуратура поряд з іншими правовими установами входить до загальної системи гарантування державою прав і свобод людини, доповнює і посилює її. Дієвість органів прокуратури в цьому напрямі обумовлюється наданими прокурорам Конституцією України, Законом України «Про прокуратуру», іншими законодавчими актами широким повноважень із забезпечення законності й додержання прав і свобод громадян, а також ініціативністю, досить високим авторитетом серед населення, доступністю для будь-кого.

Не можна не погодитися з точкою зору Миколи Руденка про те, що прокуратура існує не тільки серед державних органів, а й у свідомості громадян як захисника їхніх прав. Вона інтегрована в соціальну, індивідуальну психологію і правову культуру нашого народу. Досвід свідчить про те, що прокурори не тільки ефективно стоять на сторожі чинних законів, інтересів держави і суспільства, а й активно захищають права конкретних осіб.

Варто також констатувати, що згідно із ЗУ «Про прокуратуру» 2014 року законодавцем на неї покладено ті ж чотири функції, що й Законом 1991 року,

що покликані на забезпечення дотримання та захисту прав і свобод людини, а саме:

- підтримання державного обвинувачення в суді;
- представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом;
- нагляд за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Проте цікавим є той факт, що до функцій прокуратури в редакції нового Закону не був включений нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, який закріплений пунктом 5 статті 121 Конституції України, яка, як відомо, має найвищу юридичну силу.

Також одним із основних нововведень Закону 2014 року, що так чи інакше впливає на її діяльність у сфері дотримання прав та свобод людини, є ліквідація такої функції прокуратури, як боротьба з корупцією, та позбавлення її функції «загального нагляду», що раніше дозволяло прокурорам втручатися в господарську діяльність підприємств і фізичних осіб з метою нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Поряд з цим заслуговує на увагу думка В. Тація та Ю. Грошевого, які вважають, що потреба в нагляді за додержанням законів сьогодні не тільки не зникла, а дедалі більше зростає. Вчені вважають, що ця функція прокуратури повинна залишатися до створення справді правової держави з високою політичною культурою народу, надійною державною владою, відповідними державними традиціями.

Проте з огляду на міжнародні стандарти прокурорської діяльності доцільно зазначити, що функція нагляду за дотриманням та застосуванням законів все ж таки має бути реформована з урахуванням двох чинників:

необхідності виконання рекомендацій Ради Європи щодо приведення наглядових функцій прокуратури у відповідність до міжнародних стандартів;

потреби зберегти за прокуратурою повноваження, що забезпечують ефективну діяльність цього органу із захисту конституційних прав і свобод громадян України в сучасних умовах.

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС

Святненко А.П., студент магістратури юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор *Федоренко В.Л.*

Вступ України до ЄС є стратегічно важливим та одним із пріоритетних напрямів її розвитку. Базовим міжнародним документом, який закріпив основи співробітництва України з державами-членами ЄС, була Угода про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС та їх державами-членами, ратифікована відповідним Законом від 10.11.1994 року [5]. Угодою передбачалось, що сторони встановлюють між собою регулярний політичний діалог, який вони мають намір розвивати та поглиблювати, який супроводжуватиме та зміцнюватиме зближення між Співтовариством та